

KONCESIJOS

KONCESIJOS APIBRĖŽTIS

Kas yra koncesija?

Tai tam tikros rūšies viešojo sektoriaus ir (dažniausiai) privačios įmonės, kuri yra įrodžiusi, kad gali suteikti papildomos naudos konkrečioje srityje, pavyzdžiui, infrastruktūros plėtojimo, **partnerystė**.

Koncesijos naudojamos tuose sektoriuose, kurie **turi įtakos ES piliečių gyvenimo kokybei**.

Pavyzdžiai: kelių ir geležinkelių transportas, uostų ir oro uostų paslaugos, greitkelių priežiūra ir tvarkymas, atliekų tvarkymas, energetikos ir šildymo paslaugos, laisvalaikio infrastruktūra, automobilių stovėjimo aikštelės.

Vykdant koncesiją sudaroma galimybė papildyti **viešuosius išteklius privačiu kapitalu ir privačiojo sektoriaus praktinėmis žiniomis**, taip pat gauti naujų investicijų į viešąją infrastruktūrą ir paslaugas nedidinant valstybės skolos.

Koks skirtumas tarp koncesijos ir viešojo pirkimo sutarties?

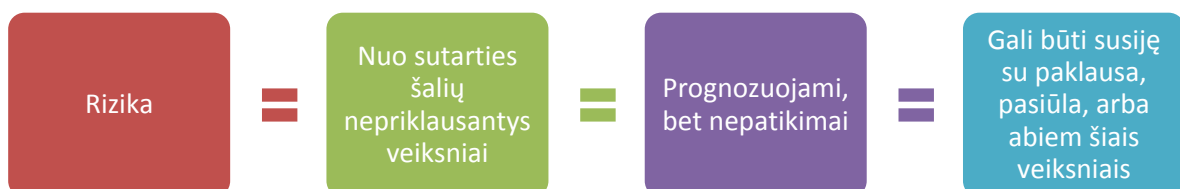
Pagal viešojo pirkimo sutartį įmonei už atliktus reikiamus darbus arba suteiktas paslaugas sumokamas fiksuoto dydžio atlygis.

Pavyzdys: privati įmonė už fiksuoto dydžio atlygį nutiesia ir tvarko greitkelį.

Koncesijoje įmonei atlyginama daugiausia leidimu eksploatuoti ir naudoti darbus arba paslaugas, įmonė dėl savo investicijų gali patirti nuostolių.

Pavyzdys: privati bendrovė nutiesia ir valdo ir greitkelį, atlygį ji gauna iš mokesčių, renkamų už naudojimąsi juo, todėl rizikuoja, kad gautos pajamos nepadengs investicijų ir kitų patirtų išlaidų.

Kokia rizika susijusi su koncesijomis?

TAČIAU NĖRA kiekvienai sutarčiai būdingos rizikos, pavyzdžiui:

- blogo valdymo;
- sutartinių įsipareigojimų nevykdymo;
- neįveikiamų aplinkybių atvejų.

Kas nėra koncesija?

- **Licencijos ir leidimai** — vienašališki viešosios institucijos veiksmai, kuriais sudaromos sąlygos, kuriomis įmonės gali vykdyti konkrečią ekonominę veiklą;
- **dotacijos ar subsidijos** — tai finansavimas, nesusijęs su nuosavybės ar darbų arba paslaugų naudos perdavimu finansavimą suteikusiai viešajai institucijai;
- **viešojo sektoriaus ir žemės nuomos sutartys** — tai tie atvejai, kai viešoji institucija nustato tik bendrąsias tam tikro viešojo turto (pavyzdžiui, jūrinės nuosavybės, vidaus uostų ar oro uostų) naudojimo sąlygas, nepirkdamos konkrečių darbų ar paslaugų;
- **priėjimo teisės** — viešo nekilnojamojo turto naudojimas siekiant teikti ar eksploatuoti fiksuotas linijas arba tinklus, kuriais teikiamos paslaugos visuomenei (pavyzdžiui, elektros laidų instaliacijos), viešosioms institucijoms nenustatant tiekimo ar įsigijimo įpareigojimų;
- **laisvo pasirinkimo sistemos** — visoms tam tikras sąlygas atitinkančioms įmonėms suteikiama teisė atlikti tam tikrą veiklą (pavyzdžiui, klientų pasirinkimo ir paslaugų kuponų sistemos).